

10. březen – Vlajka pro Tibet

Co se v Tibetu stalo?

Po vpádu čínské armády na území Tibetu v roce 1950 a postupném obsazení celého území začali Číňané budovat strategické silnice vedoucí do Tibetu a posilovat tam své vojenské a policejní jednotky. S rostoucí vojenskou převahou se začal stupňovat nátlak na tibetskou vládu i na obyčejné Tibetany. Agresivní protitibetská komunistická politika Číňanů po vpádu do Tibetu v roce 1950 nakonec vedla k lidovému povstání, které vypuklo ve Lhase 10. března 1959.

Povstání bylo krvavě potlačeno a Dalajláma byl donucen opustit Tibet a uchýlit se do indického exilu. Bilance „úspěchů“ čínské invaze, nejrůznějších kampaní, pracovních a ideologických programů a kulturní revoluce je dostatečně známá:

- 80 000 mrtvých během vojenského vpádu a v důsledku zásahu proti povstání v roce 1959. Přes milion Tibetánů zemřelo ve věznicích, pracovních táborech nebo v důsledku hladomoru.
- Neustávající exodus Tibetánů do exilu dosahuje již 150 000 – 180 000 uprchlíků. Z více než 6 000 klášterů, chrámů a svatyní, v nichž žilo téměř 600 000 mnichů a mnišek, zůstalo několik desítek. Mniši a mnišky byli z klášterů vyhnáni, cenná umělecká díla zabavena a rozprodána.
- Komunistická totalitní diktatura krutě omezila základní práva Tibetánů na svobodu vyjadřování, užívání mateřského jazyka, pohybu, náboženství. Státní populační politika nutí tibetské ženy k násilným potratům a sterilizacím. Svévolné zatýkání, represe, zastrasování, mučení a věznění se staly součástí každodenního života Tibetánů v jejich vlastní zemi.
- První stádium okupace mělo převážně vojenský, strategický a represivní charakter. Tibet byl přeměněn v gigantickou vojenskou základnu a čínskou přítomnost v zemi ztělesňovali zejména vojáci a administrativní kádry státní správy. Pohyb obyvatelstva byl přísně střežen a regulován a do Tibetu se nedostal nikdo bez úředního povolení.

Co se v Tibetu děje dnes?

Od 80. let minulého století dochází v Tibetu k určitým náznakům uvolnění politických poměrů, ale zároveň se prohlubuje ničení země. Vojenskou okupaci země nahradila okupace ekonomická. Největší hrozbu pro Tibetany a jejich jedinečnou kulturu představuje státem

organizovaný a podporovaný masový příliv čínského obyvatelstva do Tibetu (vedle 6 milionů Tibetanů žije v současnosti v Tibetu 7,5 milionu Číňanů), který pravděpodobně ještě vzroste díky zprovoznění železnice vedoucí z čínského Golmudu do Lhasy. Železnice byla postavena v rámci „Programu rozvoje západní Číny“, jehož cílem je kromě urychlení migrace čínských přistěhovalců zejména upevnění politické kontroly Tibetu (včetně možnosti okamžitého přesunu armády ČLR v případě nepokojů apod.) a zajištění vývozu nerostných surovin z Tibetu do Číny. Další z priorit je podpora organizované turistiky v Tibetu.

V Tibetu jsou nadále porušována základní lidská práva, včetně systematického potlačování svobody slova, potlačování politického a náboženského vyznání, potlačování národní a kulturní identity, zadržování a uvěznění bez řádných soudních procesů, mučení politických vězňů, Čínou regulované programy kontroly porodnosti Tibetanů, cenzura sdělovacích prostředků a internetu, rozsáhlé politicko – převýchovné kampaně, vývoz nerostných surovin z Tibetu do Číny. Stále častěji také dochází ke střelbě na tibetské uprchlíky.

Nejasná zůstává situace kolem jedenáctého panchen-lamy Gendün Chökji Nimy, který je čínskou vládou i přes protesty světové veřejnosti stále zadržován na neznámém místě.

Základní údaje o Tibetu

Oficiální název: Tibet, tibetský Böjul (dnes Tibetská autonomní oblast ČLR a částí dalších tří čínských provincií)

Státní zřízení: do roku 1951 samostatný stát, dnes pod okupací Číny

Hlavní město: Lhasa

Rozloha: 2,5 milionu km²

Počet obyvatel: přibližně 5 – 6 milionů (podle nezávislých odhadů)

Úřední jazyk: tibetština, čínština

Historické členění:

- Ü-Cang – Centrální a střední Tibet, včetně západního Tibetu Ngari
- Amdo – Severovýchodní Tibet, dnes přičleněn k čínským provinciím Cching-chaj a Kan-su
- Kham – Východní Tibet, dnes přičleněn k čínským provinciím S`cchuan a Jün-nan